

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 70/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku, zo sudcu Petra Straku a sudcu Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Thurzova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 21. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 21. novembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou konania vedeného pred okresným súdom, predmetom ktorého bol nárok na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a na náhradu mzdy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 Cpr 3/2012 z 27. marca 2014 rozhodol o nároku sťažovateľky tak, že výpoveď daná sťažovateľke žalovaným je neplatná a nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie. Zároveň priznal sťažovateľke voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v sume 2 913,72 €. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 CoPr 3/2014 z 22. januára 2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola výpoveď daná sťažovateľke určená za neplatnú, a vo výroku, ktorým bol nárok na náhradu mzdy vylúčený na samostatné konanie. Zrušil však výrok o trovách konania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a odkázal na možnosť rozhodnúť o trovách konania až v konečnom rozhodnutí o náhrade mzdy. Okresný súd rozhodol o nároku na náhradu mzdy rozsudkom sp. zn. 15 Cpr 3/2015 zo 7. novembra 2017, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy v sume 13 447,74 €. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 CoPr 1/2018 z 21. júna 2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v časti zaplatenia sumy 6 288,24 € zamietol. Zároveň zrušil výrok o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd rozhodol o trovách konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy uznesením sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 12. júla 2018, ktorým v prvom výroku priznal žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 % a v druhom výroku priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške priznanej náhrady okresný súd rozhodol uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 2. novembra 2018 tak, že žalobkyňa nie je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania a žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania v sume 569,40 €. Z odôvodnenia označeného uznesenia vyplýva, že

pri vyčíslení trov konania bola sťažovateľke priznaná len náhrada za úkony vykonané v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a nie aj za úkony v konaní o náhradu mzdy. Sťažnosť sťažovateľky proti označenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka bola napadnutým uznesením zamietnutá.

3. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutie za nesprávne a nezákonné, a za zásah do jej práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Podľa sťažovateľky aj napriek tomu, že napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka je v zjavnom rozpore s právoplatným rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania, okresný súd toto pochybenie nenapravil a sťažnosť sťažovateľky zamietol bez toho, aby sa vysporiadal s jej argumentmi uvádzanými v sťažnosti. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na zjavne nesprávnom právnom posúdení veci, dôsledkom čoho je „*odňatie práva sťažovateľky na priznanú náhradu trov konania*“.

4. V odôvodnení ústavnej sťažnosti sťažovateľka ďalej uviedla: «*V sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka namietala, že vyčíslená výška priznanej náhrady trov konania je nesprávna, nakoľko vyšší súdny úradník prihliadal len na úkony za konanie o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pričom však za úkony v konaní o náhradu mzdy už sťažovateľke nepriznal žiadnu náhradu. Sťažovateľka poukázala na to, že postup vyššieho súdneho úradníka je v príkrom rozpore s uznesením súdu sp. zn. 15Cpr/3/2015-138 o nároku na náhradu trov konania. Zo záhlavia uznesenia je zrejmé, že toto sa vzťahuje tak na konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru ako aj na konanie o náhradu mzdy, pričom obsahovalo iba dva záväzné výroky súdu, a to v znení: „Žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 %. Žalobkyni priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“ Výrok súdneho rozhodnutia právo žalobkyne na náhradu trov konania nijako ďalej neobmedzuje len na konkrétne úkony, resp. na časť konania. Vyšší súdny úradník pri rozhodovaní už len o výške konkrétneho súdom priznaného nároku nemá právomoc dodatočne pozmeniť právo žalobkyne priznané právoplatným rozhodnutím súdu. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka však žalobkyni namiesto 100 % náhrady trov za obe konania, na ktoré sa vzťahovalo právoplatné uznesenie sp. zn. 15Cpr/3/2015-138 priznáva náhradu len vo výške 569,40 € zodpovedajúcu trovám právneho zastupovania pri úkonoch výlučne*

v časti konania týkajúcej sa neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Podkladom pre takéto rozhodnutie má byť údajne odôvodnenie uznesenia sp. zn. 15Cpr/3/2015-138, z ktorého má vyplývať vôľa súdu priznať žalobkyni náhradu trov v rozsahu 100 % len za úkony konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. Takýto postup vyššieho súdneho úradníka považujeme za hrubé porušenie práv sťažovateľky, nakoľko záväznou časťou súdneho rozhodnutia upravujúcou práva a povinnosti sporových strán je jedine výrok rozhodnutia. Právo alebo povinnosť uložená výrokom súdneho rozhodnutia nemôže byť pri jej výkone modifikovaná a to ani obmedzovaná ani rozširovaná len s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia, ak takáto modifikácia nie je v záväznej časti rozhodnutia, t.j. výroku uvedená. Ak by teda nárok žalobkyne na náhradu trov konania mal byť obmedzený iba na úkony do právoplatnosti rozsudku sp. zn. 15Cpr/3/2012-97, muselo by byť takéto obmedzenie vyjadrené priamo vo výroku rozhodnutia, čo sa však nestalo.

... sťažovateľka považuje za protiústavné zo strany súdu, odňatie jej práva na náhradu trov konania len preto, že si priznaný nárok na náhradu dobrovoľne nevyčíslila. Zdôrazňujeme, že sťažovateľka si neuplatňovala v podanej sťažnosti žiadne trovy, ktoré by nevyplývali zo súdneho spisu... Navyše s názorom súdu v napádanom uznesení, že náhrada za úkony v konaní o náhradu mzdy jej nebola priznaná lebo nebola sťažovateľkou vyčíslená sa nemožno stotožniť ani preto, že táto nebola vyčíslená sťažovateľkou ani v časti konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a tam jej vyšší súdny úradník náhradu riadne priznal.

... V čase rozhodovania o výške už priznanej náhrady trov konania... bola otázka nároku na náhradu trov medzi sporovými stranami právoplatne vyriešená uznesením sp. zn. 15Cpr/3/2018 a táto nemala ale ani nemohla byť ďalej riešená pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady. Tak vyšší súdny úradník ako aj súd samotný sú viazaní skorším právoplatným rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania, v ktorého výroku bolo jasne určené, že v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy sa žalobkyni priznáva náhrada trov v rozsahu 100 %... Týmto rozhodnutím bolo... rozhodnuté v celom rozsahu v prospech sťažovateľky, keďže jej bez obmedzenia bola priznaná plná náhrada trov konania... Odvolanie proti výroku o priznaní náhrady trov konania žalobkyni v rozsahu 100 % bolo teda neprípustné, preto aj túto podmienku uvedenú súdom

v napádanom rozhodnutí považujeme za protiústavnú a v rozpore s právom na súdnu ochranu.»

5. S poukazom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 15Cpr/3/2015 zo dňa 21.11.2018 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 15Cpr/3/2015 zo dňa 21.11.2018 a vracia vec Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

Okresný súd Košice I je povinný nahradiť sťažovateľke trovy tohto konania vo výške 390,50 € na účet jej právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

6. Vec napadla ústavnému súdu 21. decembra 2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola táto vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súde 21. decembra 2018, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Obdobný záver možno prijať aj vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 36 ods. 1 listiny, keďže právna úprava obsiahnutá v čl. 36 listiny je v daných súvislostiach obdobná právnej úprave čl. 46 ústavy.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením, ktorým jej okresný súd priznal náhradu trov len za úkony v konaní o neplatnosť výpovede aj napriek tomu, že jej skorším právoplatným rozhodnutím okresného súdu bola v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy priznaná náhrada trov v rozsahu 100 %. Sťažovateľka tiež rozporuje názor okresného súdu v napadnutom uznesení, podľa ktorého jej nebola priznaná náhrada za úkony v konaní o náhradu mzdy z dôvodu, že túto nevyčíslila. Podľa sťažovateľky okresný súd jej v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odňal právo na náhradu trov konania v súlade so zákonom a v súlade s jeho skorším právoplatným rozhodnutím o nároku na náhradu trov.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

17. Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96 alebo napr. III. ÚS 80/09, III. ÚS 251/09), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

18. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

19. V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (napr. IV. ÚS 248/08).

20. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k nepripustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

21. Okresný súd uznesením sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 12. júla 2018 rozhodol o trovách konania „o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy“ týmto výrokom:

„Žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 %.

Žalobkyni priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

Okresný súd odôvodnil výrok predmetného uznesenia najmä takto:

„... Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

... Ako vyplynulo z obsahu spisu, žalobkyňa bola úspešná v konaní o náhradu mzdy v rozsahu 21,26 % a neúspešná v rozsahu 78,74 % (§ 255 ods. 1 CSP).

... Žalovaný má preto v konaní o náhradu mzdy proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 % (78,74 % - 21,26 %).

... V konaní o vyslovenie neplatnosti výpovede bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 100 %, súd preto rozhodol o povinnosti žalovaného nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1 CSP).“

22. O výške priznanej náhrady okresný súd rozhodol uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 15 Cpr 3/2015 z 2. novembra 2018 tak, že:

„Žalobkyňa nie je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 569,40 EUR, a to na účet právneho zástupcu žalobkyne v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia.“

Z odôvodnenia označeného uznesenia okrem iného vyplýva:

„... Napriek tomu, že z výrokov predmetného uznesenia nie je zrejmé, z čoho pozostáva nárok na náhradu trov konania, keďže bol nárok priznaný obom sporovým stranám, z odôvodnenia uznesenia jasne vyplýva, že žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania v časti konania o náhradu mzdy a žalobkyni bol priznaný nárok na náhradu trov konania v časti neplatnosti výpovede.

... Vzhľadom na to, že žalovanému v konaní nevznikli žiadne preukázateľné trovy konania, súd rozhodol, že žalobkyňa nie je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania.

... Vzhľadom na to, že žalobkyni bol uznesením zo dňa 12.7.2018, č.k. 15Cpr/3/2015-138 priznaný nárok na náhradu trov konania len v časti konania o neplatnosť výpovede, súd pri výpočte výšky trov konania žalobkyne vychádzal len z úkonov právnej služby, ktoré boli vykonané do právoplatnosti rozsudku zo dňa 27.3.2014, č.k. 15Cpr/3/2012-97, ktorým bola určená neplatnosť výpovede. Predmetom vylúčeného konania už bol len nárok na náhradu mzdy a v tejto časti konania žalobkyni nárok na náhradu trov konania priznaný nebol.

... Napriek uvedenému však súd priznal žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia za úkon odvolanie proti výroku o trovách konania rozsudku zo dňa 7.11.2017, č.k. 15Cpr/3/2015-103, nakoľko podanie odvolania malo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu v časti trov konania. Súd za uvedený úkon priznal žalobkyni polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny z dôvodu, že odvolanie sa netýkalo rozhodnutia vo veci samej, ale len výroku o trovách konania.

... Súd uložil žalovanému nahradiť trovy konania v časti určenia neplatnosti výpovede žalobkyni, ktorej bola uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 12.7.2018, č.k.

15Cpr/3/2015-138 priznaná náhrada trov v tejto časti konania v rozsahu 100 %, trovy konania vo výške 569,40 eur, nakoľko sa jedná o preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky spojené s uplatnením práva.“

23. O sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol okresný súd napadnutým uznesením, ktorým sťažnosť zamietol a v odôvodnení uviedol:

„Vzhľadom na skutočnosť, že o nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd aj bez návrhu, výrok o trovách konania musí byť súčasťou rozhodnutia, a to aj vtedy, ak sa v konaní úspešná strana svojím výslovným prejavom, nevzbudzujúcim pochybnosti, nároku na náhradu trov vzdá. Pokiaľ súd o nároku na náhradu trov konania nerozhodol, môže strana, ak si uplatňuje nárok na náhradu trov konania, rozsah svojho nároku zmeniť, ide o procesný úkon, ktorý si nevyžaduje súhlas súdu. Súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, nie o plnení. Rozsah nároku môže súd vyjadriť v percentách. Súd rozhodne o náhrade trov konania, ktoré vyšli v konaní najavo. Pokiaľ strana v priebehu sporu svoje trovy konania neuplatnila, alebo ich nepreukázala, súd pri určení ich výšky prihliada len na údaje známe z konania, dodatočné účtovanie nie je prípustné. Rovnako je potrebné, aby advokát doložil doklad, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Je teda zrejmé, že rozhodovanie o trovách konania ex offio nezbavuje stranu a jej advokáta povinnosti poskytnúť súdu vyčíslenie trov, osobitne tých, ktoré súd sám nemôže zistiť z obsahu súdneho spisu. Špecifikáciu a výšku uplatňovaných trov konania je potrebné z vlastnej iniciatívy predložiť pred vydaním uznesenia o náhrade trov konania podľa § 262 CSP. Inak hrozí, že náhrada trov konania, okrem tých, ktoré vyplývajú zo spisu, nebude priznaná.

... Ako vyplýva z obsahu spisu, uznesením zo dňa 12. 7. 2018 č.k. 15Cpr/3/2015- 138 súd žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 %, žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 7. 2018.

... Ak žalobkyni nebol priznaný nárok na trovy konania za rozhodovanie o náhrade mzdy, ktoré bolo vylúčené na samostatné konanie, bolo potrebné, aby žalobkyňa z vlastnej iniciatívy pred rozhodnutím súdu predložila špecifikáciu a výšku uplatňovaných trov konania, resp. podala proti uzneseniu súdu o nároku na náhradu trov konania opravný prostriedok, čo neurobila.

... Až na základe rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania totiž vyššia súdna úradníčka rozhodla o výške náhrady trov konania, preto v tomto štádiu konania už nie je možné rozhodnúť o nároku žalobkyne na náhradu trov konania za rozhodovanie o náhrade mzdy, preto na námietku žalobkyne už súd nemohol prihliadnuť.

... Advokát pri vyčíslení výšky trov konania nepredložil súdu dôkaz, že je platiteľom DPH, preto aj v tomto smere námietka žalobkyne je neopodstatnená.“

24. Z odôvodnení napadnutého uznesenia a jemu predchádzajúcich uznesení, ktorými okresný súd rozhodoval o náhrade trov konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vyplýva, že okresný súd, aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, priznal stranám náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci, teda sťažovateľke v konaní o neplatnosť výpovede náhradu trov proti žalovanému v rozsahu 100 %, a naopak, v konaní o náhradu mzdy bola sťažovateľka zaviazaná nahradiť trovy konania žalovanému v rozsahu 57,48 %. Nárok na náhradu trov konania bol teda priznaný obom sporovým stranám. Výrokom rozhodnutia okresného súdu o nároku na náhradu trov konania potom zodpovedajú aj výrok rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka o výške trov, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni trovy konania v časti o určenie neplatnosti výpovede v sume 569,40 €, ktoré vyplynuli zo spisu a ktoré považoval za preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené. Zároveň rozhodol, že žalobkyňa nie je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania o náhrade mzdy, keďže v konaní mu žiadne nevznikli.

25. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentovala záväznosťou výroku rozhodnutia okresného súdu, ktorým jej bol priznaný proti žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %, zároveň však opomína výrok rozhodnutia, ktorým okresný súd priznal žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,48 %. Aj napriek tomu, že z výrokovej časti rozhodnutia nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej časti konania bol nárok stranám priznaný, táto skutočnosť je zrejmá z odôvodnenia rozhodnutia, a napokon aj z výsledku konania vo veci samej. Neobstojí preto námietka sťažovateľky o záväznosti len toho z výrokov uznesenia okresného súdu, ktorý bol v jej prospech a ktorým jej bol priznaný nárok na náhradu trov konania proti žalovanému. V súvislosti s uvedeným preto nepovažuje ústavný súd názor okresného súdu v napadnutom uznesení,

podľa ktorého ak sťažovateľka nesúhlasila s výrokom rozhodnutia, ktorým bola zaviazaná nahradiť žalovanému trovy, mala a mohla podať proti nemu opravný prostriedok. Rovnako neobstojí námietka sťažovateľky, že okresný súd podmienil priznanie trov konania ich vyčíslením, keďže ako sama uviedla, okresný súd jej trovy konania o neplatnosť výpovede priznal aj bez vyčíslenia a trovy konania o náhradu mzdy jej nepriznal, keďže jej neboli skorších rozhodnutím okresného súdu o nároku na náhradu trov priznané. Vo vzťahu k námietke nepriznania trov spočívajúcich v zaplatenej dani z pridanej hodnoty možno len súhlasiť s okresným súdom o jej neopodstatnenosti, keďže povinnosť preukazovať odôvodnenosť a účelnosť vynaložených trov spočíva na stranách sporu a okresný súd v tomto smere nie je povinný konať ex officio.

26. Ústavný súd vzhľadom na prezentované závery nevzhladol v postupe okresného súdu prvky arbitrárnosti či svojvôle a jeho právny záver považuje za dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný. Opačný právny záver, ktorý prezentovala sťažovateľka v ústavnej sťažnosti a ktorý má základ v nedostatku (v neúplnosti) výrokovej časti uznesenia okresného súdu o nároku na náhradu trov konania, by bol v rozpore s požiadavkou zabezpečenia spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov strán sporu (čl. 2 ods. 1 Civilného sporového poriadku), konkrétne práv žalovaného na spravodlivú náhradu trov konania.

27. Ústavný konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu aj vzhľadom na už citovanú judikatúru ústavného súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska spochybňovať. Sťažovateľkou prezentované námietky, ktoré majú pôvod v nedostatku výrokovej časti uznesenia okresného súdu o nároku na náhradu trov, ktorý podľa ústavného súdu možno napraviť vydaním opravného uznesenia, zjavne nemá ústavnoprávnu relevanciu. Uplatňujúc východiská svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd zastáva názor, že v danom prípade nejde o pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by mohol po prípadnom prijatí sťažnosti reálne dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľky by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho

orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštalcie v rámci sústavy všeobecných súdov.

28. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

29. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

30. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu v časti odôvodnenia odlišné stanovisko sudca Peter Straka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu